

Usvojeno na Konferenciji predsjednika, 10. svibnja 2021.

Poboljšana međuparlamentarna suradnja posredstvom moderne tehnologije

Izviješće i preporuke Radne skupine za poboljšanje Smjernica za međuparlamentarnu suradnju u EU-u , s izmjenama u svjetlu pandemije Covida-19.

Uvod

1. Konferencija predsjednika parlamenata EU-a, održana u Beču u svibnju 2019., zatražila je od finskog predsjedanja organiziranje radne skupine koja bi predstavila prijedlog unaprjeđenja Smjernica za međuparlamentarnu suradnju u Europskoj uniji iz 2008. Radna skupina ujedno je dobila zadatak izvijestiti o mogućnostima boljeg korištenja modernih sredstava komunikacije u svrhu međuparlamentarne suradnje.

2. Radna skupina je okupila 55 službenika iz 34 parlamenta ili doma. 27 sudionika sastalo se jednom u Helsinkiju, a izviješće su zgotovili elektroničkim putem.

3. Početno istraživanje parlamenata EU-a ukazalo je na činjenicu da se parlamenti i domovi uvelike razlikuju kada je riječ o tehničkoj opremljenosti i pristupima uvođenju novih tehnologija. Ipak, radna je skupina identificirala načine brzog uvođenja tehničkih poboljšanja u postojeće međuparlamentarne procedure koji se mogu provesti bez odlaganja.

4. Radna skupina je odlučila da neće davati preporuke za određena tehnička rješenja, budući da bi to podrazumijevalo patentiranu tehnologiju i stavke koje moraju proći postupak javne nabave u svakom parlamentu. Nadalje, stalni brzi razvoj informacijskog i komunikacijskog sektora značio bi da konkretni tehnički prijedlozi brzo postaju zastarjeli.

5. Radna skupina predstavila je svoje zaključke na Sastanku glavnih tajnika parlamenata država članica EU-a u Helsinkiju (26. - 27. siječnja 2020.). Njihov prijedlog nije mogao biti usvojen na Konferenciji predsjednika parlamenata EU-a održanoj u Helsinkiju u svibnju 2020., budući da je morala biti otkazana slijedom izbijanja pandemije Covida-19 u Europi. Stoga je finski parlament zamolio njemačko predsjedanje Konferencijom predsjednika parlamenata EU-a da ovaj dokument predstavi na sastanku predsjednika parlamenata u Berlinu u svibnju 2021.

6. U svjetlu najnovijih iskustava s pandemijom Covida-19, postalo je jasno da tehnička rješenja ne samo da nude korisne alate za jačanje postojećih fizičkih konferencija, već, štoviše, mogu postati nezamjenjivo sredstvo međuparlamentarne komunikacije i suradnje onda kada je nemoguće organizirati fizičke sastanke. Stoga je njemačko predsjedanje, u suglasnosti s finskim voditeljem radne skupine, prepoznalo potrebu za nadopunom ovog izviješća u skladu s lekcijama naučenima tijekom pandemije. Prije podnošenja izviješća Konferenciji predsjednika parlamenta, isto je poslano svim nacionalnim parlamentima na razmatranje, a raspravljeno je na Sastanku glavnih tajnika parlamenta država članica EU-a koji se održao virtualno iz Berlina 29. ožujka 2021.

Međuparlamentarne konferencije treba unaprijediti posredstvom tehnologije

7. Radna skupina se složila da kada je riječ o uhodanim međuparlamentarnim konferencijama, kao što su Konferencija predsjednika parlamenata EU-a, sastanak glavnih tajnika, COSAC, stalne tematske konferencije, itd., fizičko sastajanje na određenome mjestu već samo po sebi predstavlja vrijednost. Konferencije pružaju mogućnosti za interakciju i povezivanje zastupnika izvan onoga što se događa u konferencijskoj dvorani. Ne postoji zamjena za osobne kontakte izabраниh političara u svrhu razmjene mišljenja i razjašnjavanja političkih stavova. Ukoliko situacija ne dozvoli osobno sastajanje, razmotrit će se mogućnost održavanja međuparlamentarnih konferencija u alternativnim oblicima kako bi se spriječilo odgađanje ili otkazivanje. Videokonferencijski tipovi sastanaka mogu predstavljati vrijedan dodatak i snaženje međuparlamentarne suradnje, omogućavajući, između ostaloga, dodatne jeftinije formate.

8. Moderna konferencijska tehnologija nudi brojna moguća unaprjeđenja:

8.1 Glavni govornici i stručnjaci, do kojih je inače teško doći, mogu se obratiti sudionicima konferencija iz svojih domova te zajedno s njima sudjelovati u razmjeni mišljenja.

8.2 Video prijenos omogućuje otvaranje međuparlamentarnih konferencija široj publici uz ograničene troškove. To, naravno ujedno podrazumijeva da zastupnici koji ne mogu sudjelovati na konferenciji, raspravu mogu pratiti na daljinu.

8.3 Na velikim konferencijama uvođenje video ekrana uvelike poboljšava iskustva sudionika, povećana vidljivost i mogućnost korištenja grafičkih prezentacija potpora su izgovorenoj riječi.

8.4 Brojni su parlamenti koristili interaktivne alate, kao što je moderirani Twitter zid, snažeći tako samu vrijednost konferencije.

9. Gore navedene tehnologije su već postale uobičajene. Iskustvo je uglavnom bilo pozitivno. Naučene lekcije, koje je radna skupina prepoznala prije Covid-19, uključuju potrebu za tehničkom redundancijom, tj. rezervnim planom kako bi se osiguralo nesmetano odvijanje konferencije u slučaju tehničkih poteškoća. Radna skupina je također primijetila da parlamentarne konferencije napreduju s interakcijom. Gdje je to moguće, poželjnije je interaktivno druženje uživo nego snimljene izjave govornika, bez mogućnosti postavljanja pitanja.

10. Radna skupina napominje da ulaganja u konferencijsku tehnologiju podržavaju napore parlamenata u interakciji s građanima, otvaranjem mnogih parlamentarnih sastanaka i događanja široj publici. Međuparlamentarna suradnja dodatni je korisnik tehničkog napretka. Za mnoge parlamente interakcija s građanima može biti glavni ulagački motiv, a međuparlamentarna suradnja dodatni čimbenik koji treba uzeti u obzir kod postavljanja tehničkih specifikacija.

11. Nabava i upotreba tehnologije važne su za svaki parlament. Međutim, radna skupina smatra da bi Konferencija predsjednika parlamenata EU-a trebala poticati uporabu tehničkog poboljšanja i inovacije kad god je to moguće. Nadalje, Konferencija predsjednika parlamenata EU-a bi trebala promicati razmjenu iskustava i uzajamne pomoći kako bi se u obzir mogli uzeti posebni zahtjevi međuparlamentarne suradnje kada se bude planirala javna nabava informatičke tehnologije, u svrhu posjedovanja interoperabilnijih tehničkih alata.

12. Radna skupina napominje da, ako nacionalnim parlamentima nedostaje alata za telekonferencije, tehnoloških znanja i iskustava, uredi za vezu Europskog parlamenta u glavnim gradovima država članica mogu pružiti tehničku pomoć pri među-parlamentarnoj suradnji, a naročito za kontakte s Europskim parlamentom. U tom smislu, važno je istaknuti ulogu međuparlamentarne suradnje koja pomaže parlamentima kako bi svoj rad mogli nastaviti posredstvom tehnologije za vrijeme pandemije, na primjer uspoređujući i dijeleći najbolja iskustva, izvore i tehničke alate.

13. Radna skupina primjećuje da je IPEX postao server za smještaj internetskih stranica Konferencije predsjednika parlamenata EU-a, COSAC-a i stalnih međuparlamentarnih konferencija. S vremenom će IPEX postati spremište njihovih dokumenata i "institucionalna memorija" međuparlamentarne suradnje u EU-u. IPEX bi predstavljao dragocjenu dodatnu uslugu kada bi mogao održavati ažurirane kontaktne podatke sudionika za sva međuparlamentarna događanja koja opslužuje.

Tehnologija omogućava nove oblike međuparlamentarne suradnje

14. Početno istraživanje koje je provela radna skupina pokazalo je da je nekoliko parlamenata koristilo telekonferencijsku tehnologiju pri stvaranju novih bilateralnih ili multilateralnih kontakata, npr. među resornim odborima u dvjema ili više država članica. Takva suradnja, tvrdi radna skupina, može biti neformalna i *ad hoc*, na primjer kao što su webinari (op.prev. prezentacija, predavanje, radionica ili seminar koji se prenosi Internetom u stvarnom vremenu, a uključuje video, audio i tekstualnu komunikaciju sudionika). Smatra se da su mogućnosti beskrajne.

15. Radna skupina je objasnila da dok neki parlamenti ulažu u sofisticiraniji konferencijski softver od drugih, na tržištu postoje rješenja koja dopuštaju komunikaciju među kolegama koji nemaju istovjetnu opremu. Trenutno standardno rješenje omogućuje parlamentima povezivanje u internetsku virtualnu konferencijsku dvoranu kompatibilnu s različitim tehnologijama na tržištu. Tehnička interoperabilnost različitih sustava podrazumijeva da nema potrebe za tehničkom standardizacijom parlamenata. Iako tehnologija ne ograničava broj telekonferencijskih sudionika, iskustvo prije pandemije pokazalo je da želimo li da one budu istinski interaktivne, telekonferencije mogu prihvatiti ograničeni broj sudionika (6 – 9). U svjetlu pandemije tu procjenu treba prilagoditi, budući da se dokazala izvedivost velikih videokonferencija i pokazala potreba za kreativnijim rješenjima.

16. Radna skupina je primijetila da uredski softver instaliran na većini osobnih računala već dopušta konferencije među malim skupinama ljudi. Ova je tehnologija već dostupna svima po razumnoj kvaliteti i zanemarivoj cijeni. Parlamenti su već jako puno toga organizirali tijekom pandemije Covida-19, što znači da su stekli značajno znanje i vlasništvo nad najdostupnijim videokonferencijskim softverom. Obrati li se odgovarajuća pozornost tehničkim pitanjima, ne postoji ni jedan razlog zašto bi tehnološki napredak isključio bilo koji parlament zbog nedostatka ili nekompatibilne opreme. To, međutim, ne znači da veliki broj dostupnih platformi ne stvara poteškoće, što zahtijeva usklađeniji pristup i uzajamnu podršku kako je opisano dolje.

Tehnologija može rasteretiti tehničke sastanke

17. Iako bi fizički sastanci trebali ostati pravilo bitnih međuparlamentarnih konferencija, radna skupina napominje da postoje i drugi sastanci koje bi tehnologija mogla učinkovito zamijeniti. Brojni vidovi međuparlamentarne suradnje zahtijevaju pripremni ili administrativni rad. Primjeri takvog rada uključuju odobravanje nacрта dnevnog reda, početno sastavljanje zaključaka i druge administrativne detalje. Budući da je međuparlamentarna suradnja u EU-u otvorena za sve europske parlamente, broj sudionika i vrijeme provedeno na pripremnim i administrativnim sastancima često mogu biti nerazmjerni dnevnom redu. Službenik koji provede jedan ili dva radna dana (uključujući vrijeme putovanja) baveći se rutinskim, nespornim pitanjima, može predstavljati opterećenje određenom parlamentu.

18. Radna skupina smatra da, kad god je to moguće, fizičke sastanke treba organizirati samo kad je to potrebno, zbog zakonske obveze ili zato što pitanja koja treba riješiti zaista zahtijevaju osobne pregovore. Ako to nije slučaj, nacrti dnevnog reda mogu biti odobreni, tekstovi se mogu revidirati, a administrativne se odluke mogu donositi posredstvom tehničkih sredstava, poput razmjene elektronske pošte, telekonferencija ili suradničkog online radnog okruženja. U svjetlu pandemije Covida-19, brojni su primjeri dokazali da su nam na raspolaganju učinkovite, dinamične i jeftinije metode pomoću kojih se mogu organizirati i održati tehnički sastanci. Budući da su svi parlamenti morali usvojiti svoje vlastite radne metode, a službenici i administracija su često radili na daljinu i putem internetskih kanala, alati i najbolja iskustva stečena u ovome razdoblju trebali bi ponuditi smjernice i za međuparlamentarnu suradnju.

19. Odluka o tome zahtijeva li dnevni red fizički sastanak ili se isti može rješavati posredstvom tehničkih sredstava diskrecijsko je pravo svakog predsjedanja, a temelji se na, na primjer, tehničkoj ili političkoj prirodi te važnosti samog sastanka. Radna skupina podsjeća one koji sazivaju sastanak da su obvezni preispitati troškove i korist svakog formata sastanka, uključujući ulogu parlamenata koji trebaju dati primjer u vezi s održivim poslovnim metodama .

Načelna pitanja

20. Tehnološki unaprijeđena međuparlamentarna suradnja trebala bi podlijegati istim općim načelima kao i tradicionalni, fizički sastanci. Europski parlament, predsjedavajući parlamenti i drugi koji sazivaju sastanke ovlašteni su i dužni odlučiti o tehničkom formatu sastanaka. To podrazumijeva dostupnost svima koji žele sudjelovati na sastanku, bez ikakve diskriminacije zbog korištenja tehničkih sredstava. Sastanci moraju biti na odgovarajući način dokumentirani, bez obzira na tehnički format. Tehnologija koja se koristi treba biti lagana za upravljanje čak i nestručnim korisnicima - za koje se, naročito nakon pandemije, može pretpostaviti da posjeduju potrebnu, osnovnu računalnu pismenost. S obzirom na moguću važnost videokonferencija u budućnosti, važno je zajamčiti da će se procedure međuparlamentarne suradnje poštivati i prilikom korištenja videokonferencija i tehničkih rješenja.

Lekcije koje smo naučili tijekom pandemije Covida-19

21. Iskustva pandemije Covida-19 ukazala su na početne propuste i slabosti u spremnosti tehnoloških rješenja, u vrijeme kada je koordinirani odgovor na razini EU-a - uključujući i parlamente Europske unije - bio hitniji nego ikad prije. Disruptivna priroda trenutne krize pruža priliku za veće inovacije i dinamičnost. Budući da europski građani očekuju od EU-a i svojih parlamenta koherentan i transparentan odgovor, međuparlamentarna suradnja mora se koristiti brzo mijenjajućim digitalnim tehnologijama kako bi osigurala zdrav okvir za demokratski, uključiv i prislan dijalog.
22. Iako se konferencije koje se održavaju u samome parlamentu ne mogu jednostavno zamijeniti tehnologijom, pandemija Covida-19 pokazala je da se mogu pojaviti izazovi koji onemogućuju osobne sastanke, poput globalne pandemije. Stoga bi trebala biti dostupna pouzdana i brza alternativa osobnim sastancima kako bi se spriječilo odgađanje ili otkazivanje tijekom duljeg vremenskog razdoblja. Kad je to slučaj, uporaba tehnologija trebala bi sadržavati iste vrijednosti suradnje, uključivosti, sudjelovanja i otvorenosti koje su promovirane kroz tradiciju međuparlamentarnih konferencija. Međuparlamentarne aktivnosti same po sebi ne bi trebale biti pojednostavljene i tradicionalni dnevni red konferencija ne bi se trebao smanjivati, bez obzira na odabrani format konferencije. Korištenje tehnologije ne bi trebalo minimizirati suradnju između parlamentata, već naprotiv, uvesti više kanala za prikupljanje i razmjenu informacija na europskoj razini.
23. Trenutna kriza pokazala je da sveobuhvatnija reorganizacija parlamentarnih konferencija u videokonferencije predstavlja značajan izazov za informatičke odjele parlamenta i vanjske dobavljače. Kako bi se promicao brz i pouzdan odgovor u kriznim vremenima, svaki bi parlament trebao razviti i održavati robusnu i inovativnu informatičku strategiju koja bi predstavljala jamstvo odgovarajuće tehničke infrastrukture spremne za upotrebu. Nedostaci obuke i vještina među zaposlenicima i zastupnicima stvorili su još jednu prepreku na samom početku pandemije Covida - 19 brzom prelasku na informacijsko-komunikacijska tehnološka rješenja, kao i oslanjanje na širok raspon različitih platformi i pružatelja usluga. Interaktivna priroda međuparlamentarnih konferencija zahtijevala je mogućnost istovremenog sudjelovanja velikog broja sudionika, tehničke postavke za prevođenje na više jezika, nadzor moderatora te istovremeno širokopojasnu brzinu. Kako bi se održala međuparlamentarna suradnja u ovoj i budućim krizama, parlamenti bi stoga trebali težiti poštivanju minimalnih tehnoloških mjerila, koja bi se trebala redovito testirati i prilagođavati u skladu s brzim razvojem informacijsko-komunikacijskog tehnološkog sektora.
24. Prednost treba dati softverski neovisnim rješenjima kako bi se omogućila što veća interoperabilnost i kompatibilnost među parlamentima. Uz to, posebno s obzirom na hibridne konferencije (prisutni sudionici i oni koji sudjeluju na mreži), voditelji i sudionici trebaju biti pravilno upućeni kako bi ispravno primijenili tehnologije videokonferencija.
25. Nadalje, veće oslanjanje na rješenja na daljinu uvode i pitanje sigurnosti. Svaka uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije mora biti uravnotežena snažnim mjerama kibernetičke

sigurnosti kako bi se zaštitila od napada, zlouporabe i rizika za podatke i demokratske procese. Pitanja sigurnosti mogu se pojaviti i u vezi s odgovornošću rada na daljinu i glasanja. Stoga bi trebalo posvetiti dužnu pažnju održavanju tradicionalnih standarda odgovornosti, sudjelovanja i pravičnosti.

26. Osim tehničkih i sigurnosnih izazova, postoje i neki pravni aspekti koji se moraju uzeti u obzir. Primjerice, ICT rješenja moraju biti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) i Direktivom o javnoj nabavi. Cilj je GDPR-a zaštititi osobne podatke u državama članicama EU-a i stoga je presudno da se tehnički dobavljači na svim razinama ispituju prije korištenja njihovih tehničkih usluga i / ili platformi, kako bi se osobni podaci samo prenijeli u treću zemlju pod uvjetom da su osigurane odgovarajuće zaštitne mjere.

27. Međuparlamentarna suradnja ne bi bila moguća tijekom cijele pandemije bez velikih videokonferencija. Stoga je važno da se u kriznim vremenima pronađu novi načini primjene istih standarda otvorenosti, interaktivnosti i suradnje na velikim videokonferencijama za sve parlamente koji sudjeluju. Potreban je pragmatičan pristup usmjeren prema rješenju.

28. Iskustvo međuparlamentarnih konferencija tijekom pandemije pokazalo je da bi se upotreba jednog te istog alata za videokonferencije ili veća kompatibilnost između postojećih rješenja mogla pokazati učinkovitijom. Koordinirano europsko rješenje za videokonferencije dogovoreno između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta moglo bi pomoći u jačanju međuparlamentarne suradnje, kao i europske digitalne suverenosti, a naročito u svjetlu postojećih presuda Suda Europske unije vezanih za GDPR.

Preporuke

29. Radna skupina i njemačko redsjedanje predlažu da Konferencija predsjednika parlamenata EU-a usvoji sljedeće preporuke:

Preporuke Konferencije predsjednika parlamenata EU-a o poboljšanju međuparlamentarne suradnje posredstvom tehnologije

30. Konferencija predsjednika parlamenata Europske unije

30.1 Napominje da su konferencije i sastanci parlamenata temeljna funkcija međuparlamentarne suradnje kojoj tehnologija nudi poboljšanje.

30.2 Primjećuje da ne može biti govora o zamjeni međuparlamentarnih konferencija uspostavljenih kao stalni okvir člankom 2. Smjernica za međuparlamentarnu suradnju u EU-u, osim ako je nemoguće organizirati fizički sastanak; u tom slučaju tehnologija može ponuditi pouzdanu i valjanu alternativu.

30.3 Smatra da bi, za ostale konferencije, sastanci putem videokonferencija i hibridni sastanci (kombinacija fizičkih sastanaka i sastanaka na daljinu) također mogli biti dragocjena nadopuna i

unapređenje međuparlamentarne suradnje te bi, između ostaloga, mogli pružiti dodatne i jeftinije formate.

30.4 Primjećuje da videokonferencije, kad je to prikladno, pružaju mogućnost smanjenja emisije ugljika na sastancima, pomažući tako postizanju europskih ciljeva održivosti i klime.

30.5 Primjećuje da tehnologija dopušta zamjenu nekih sporednih sastanaka, npr. pripremni i administrativni sastanci stručne službe, telekonferencijama, posredstvom suradničkog radnog okruženja i drugih tehničkih sredstava. Konferencija predsjednika parlamenata Europske unije potiče parlamente da razmotre mogućnost ukidanja fizičkih sastanaka kada se njihova svrha može postići i bez putovanja.

30.6 Potiče parlamente da omoguće interparlamentarne videokonferencije posredstvom koordinacije i tijesne informatičko tehničke suradnje kako bi videokonferencije bile učinkovite i predvidiv instrument budućnosti, istovremeno snažeći europski digitalni suverenitet i otpornost, poštujući EU propise o zaštiti podataka.

30.7 Potiče parlamente da razviju strateški osjećaj kako digitalni alati i usluge mogu poboljšati zastupljenost, donošenje zakona i nadzor i učiniti parlamente otvorenijima, dostupnijima i odgovornijima.

30.8 Napominje da bi se tamo gdje se tehnologije koriste kao zamjena za sastanke trebale utjeloviti iste vrijednosti suradnje, uključivosti, sudjelovanja i otvorenosti koje su promicane kroz tradiciju međuparlamentarnih konferencija, uključujući i jezične režime.

30.9 Potiče parlamente da prilikom planiranja nabave informacijske i telekomunikacijske opreme uzmu u obzir zahtjeve međuparlamentarne komunikacije i cilj snaženja europskog digitalnog suvereniteta kao čimbenike prilikom utvrđivanja specifikacija, a sve u svjetlu Opće uredbe o zaštiti podataka.

30.10 Potiče parlamente koji organiziraju međuparlamentarne konferencije da ih otvore javnosti i parlamentima video prijenosom ili na neki sličan način kad god je to moguće.

30.11 Napominje da tehnologije koje su već dostupne većini parlamenata, a nalaze se i u uredima za vezu Europskog parlamenta u glavnim gradovima država članica, predstavljaju korisna i isplativa sredstva za poboljšanje međuparlamentarne suradnje, npr. manji sastanci ili webinarji o određenim temama, te potiče parlamente da maksimalno iskoriste tehnologije koje su im već na raspolaganju.

30.12 Prepoznaje da informatička rješenja nude spretan pristup i fleksibilne mogućnosti koje ne samo da unaprijeđuju, već i po potrebi zamjenjuju sastanke, te stoga napominje da bi trebali biti dostupni odgovarajući alati za održavanje ili promicanje međuparlamentarne suradnje, uz poštovanje autonomije svakog doma u pogledu izbora vlastitih digitalnih alata u skladu s nacionalnim i europskim pravilima o javnoj nabavi. Prednost treba dati softverski neovisnim rješenjima kako bi se omogućila što veća interoperabilnost i kompatibilnost među parlamentima.

30.13 Napominje da su predsjedavajući i oni koji sazivaju sastanke odgovorni za određivanje formata i tehničkih mehanizama međuparlamentarnih događanja, uz istovremeno jamstvo otvorenosti i transparentnosti svih sastanaka s jasno definiranim i iskazanim rezultatima.

30.14 Ističe važnost zaštite osobnih podataka i kibernetičke sigurnosti alata za videokonferencije kao i ostalih IT rješenja, snažnog sveobuhvatnog šifriranja i usklađenosti s propisima EU-a o zaštiti osobnih podataka, a naročito u svijetlu presude Suda Europske unije u predmetu Schrems II.

30.15 Potiče IPEX da razvija svoju ulogu spremišta dokumenata stalnih parlamentarnih konferencija EU-a.